

Pràcticum I

Codi: 102022

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500797 Educació Infantil	OB	1	2

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Maribel García Gracia

Correu electrònic: Maribel.Garcia@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Rosa Maria Pallarés Mercader

Carme Sanjuán González

Albert Sanchez Gelabert

Prerequisits

- Es recomana a l'alumnat que al matricular-se d'aquesta assignatura ho faci també de l'assignatura "Context social i gestió escolar", atès que els continguts d'aquesta última són fonamentals per a l'òptim aprofitament de les practiques.
- Cal realitzar 70 hores d'estada en el context (inclou aula, escola i territori). D'aquestes, 65 hores han de ser obligatòriament d'estada en el centre i aula, en el calendari previst per la facultat. Això correspon a 10 dies d'estada a l'escola, en jornada completa (6,5 hores cada dia per 10 dies). L'hora de dinar no es comptabilitza com a hora de pràctiques, mentre que la d'exclusiva sí.
- Excepcionalment, es contempla la possibilitat de que hi hagi casos especials que requereixen una adaptació horaria parcial (aportant contracte laboral). En qualsevol cas, les persones que no poden assistir a l'escola en l'horari establert hauran de garantir la seva assistència a l'escola 5 dies complerts, matí i tarda, preferiblement en la setmana inicial del practicum". La resta d'hores d'estada a l'aula i al centre, fins a 65 hores, les haurà de completar amb fraccions de dia (matins o tardes, segons el cas).
- Per a poder cursar aquesta assignatura és imprescindible disposar del certificat negatiu del Registre Central de Delinqüents Sexuals. És responsabilitat de l'alumnat demanar-lo per poder-lo aportar al centre abans d'iniciar el període de pràctiques.

Objectius

Les pràctiques de primer tenen per objectiu fonamental que els i les estudiants, en grup, prenguin un primer contacte com a futurs/es professionals amb un centre escolar i facin una observació de caràcter global de tres aspectes fonamentals: l'entorn social en que s'ubica l'escola, l'anàlisi de la gestió i organització del centre i les dinàmiques d'aula.

Objectius generals:

1. Analitzar la relació entre l'entorn social i l'escolar i les relacions socials que es donen en el si de l'escola, amb una especial atenció a les relacions de gènere.
2. Aplicar la perspectiva sociològica a l'anàlisi de la realitat educativa i dels diferents contextos socials.
3. Comprendre les funcions socials de la institució escolar i els efectes dels canvis (socials, culturals, demogràfics, etc.) sobre l'educació i l'escola.
4. Identificar els factors de desigualtat social (segons origen social, d'ètnia i de gènere) i els seus efectes sobre l'educació i el rendiment escolar.
5. Identificar els elements que configuren un centre educatiu i la seva interrelació.
6. Comprendre les relacions sistèmiques entre els diferents plantejaments institucionals de centre i la dinàmica escolar.
7. Comprendre l'estructura organitzativa de l'escola.
8. Analitzar els principals òrgans de govern, participació i suport dels centres educatius.
9. Analitzar els condicionants espacials, temporals i materials que influeixen en l'activitat educativa i la seva gestió.
10. Comprendre la importància de les relacions en el si de la comunitat educativa per assegurar la convivència i assolir els objectius de l'organització escolar.

Objectius instrumentals:

1. Instrumentar eines per a l'observació sistemàtica de la realitat escolar i social.
2. Recollir i elaborar dades de fonts primàries (entrevistes, diari d'observació...) i secundàries (estadístiques, anàlisi de documents...) així com saber interpretar-les en relació als coneixements teòrics apresos a d'altres assignatures vinculades a la matèria.
3. Comunicar formalment els resultats obtinguts del procés d'anàlisi de la realitat social i escola.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Demostrar que comprèn la funció, les possibilitats i els límits de l'educació en la societat actual i les competències fonamentals que afecten als col·legis d'educació infantil i als seus professionals.
- Demostrar que coneix l'evolució de les escoles d'Educació Infantil i altres serveis d'atenció a la primera infància així com la diversitat d'accions que comprenen el seu funcionament.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Observar sistemàticament contextos d'aprenentatge i convivència i saber reflexionar sobre ells.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació a l'acció.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar les dades obtingudes en el diagnòstic socio-educatiu en el procés de planificació educativa.
2. Compartir el coneixement específic amb altres professionals per assegurar una solució o producte millor.
3. Comprendre el funcionament de les diferents estructures organitzatives del centre escolar.
4. Construir guies i pautes d'observació.
5. Definir els elements que constitueixen un centre educatiu com a organització complexa.

6. Diagnosticar la realitat socio-educativa dels centres a partir de la identificació dels factors socials que la condicionen.
7. Identificar el marc d'autonomia del Mestre en la societat actual.
8. Integrar i analitzar les dades i informacions dels diferents tipus d'observació.
9. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
10. Proposar noves maneres de mesurar èxit o el fracàs de la implementació de propostes o idees innovadores.
11. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
12. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
13. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i mediambientals.
14. Relacionar les observacions dels contextos educatius amb les teories i aprenentatges formals realitzats.

Continguts

1. Tipologia d'escoles d'educació infantil i primària.
2. Caracterització del territori: relacions escola, entorn i comunitat educativa.
3. Escola i Administració educativa. Organització del centre i de l'aula.
4. Identificació i anàlisi dels projectes de centre.
5. Projecte lingüístic de centre i desenvolupament de llengües.
6. Anàlisi del funcionament de l'equip docent.
7. Col·laboració entre diferents professionals, institucions i recursos amb finalitats educatives.
8. Anàlisi de models d'agrupament d'alumnes i de pràctiques inclusives.
9. Anàlisi de les interaccions i les relacions a l'aula, amb una especial atenció a les desigualtats de gènere.
10. Anàlisi dels factors socials, temporals i espacials que condicionen l'activitat educativa.
11. Anàlisi dels processos comunicatius i interactius a l'aula.
12. La professió docent: Funcions, estratègies, tècniques i actituds professionals.

Metodologia

El Practicum 1 del grau d'Educació Infantil és un mòdul integrat per un seguit d'activitats formatives diverses i amb un sentit clarament exploratori, d'anàlisi global de la realitat escolar i social. Les diferents activitats estan organitzades sobre dues variables diferents: localització i agrupament.

A) Localització: fa referència al lloc on es realitzen. Poden ser activitats d'aula i activitats de camp. Les activitats d'aula són els tallers, seminaris i tutories individuals o col·lectives que permeten planificar i concretar les accions formatives que integren el mòdul de Practicum I. Les activitats de camp són les que es realitzen fora de la universitat, sobretot vinculades a una escola d'educació infantil/primària i en relació al territori on aquest s'ubica.

B) Agrupament: fa referència a la naturalesa de l'activitat. Pot ser de tipus individual o grupal. Les activitats individuals són aquelles activitats de caràcter exploratori, analític i descriptiu que cada estudiant ha de fer per si mateix. Aquestes activitats poden ser preparatòries del treball de camp o d'estudi particular de les dades sobre el territori. Les activitats grupals representen la part més important del mòdul i es vehiculen en relació al grup d'estudiants que fan pràctiques en un mateix centre educatiu i treballen de forma cooperativa.

La Facultat assignarà per a cada una de les escoles de les zones assignades a la UAB un nombre màxim de 5 alumnes. Aquest alumnat conforma un equip de treball que opera col·lectivament en totes les activitats grupals del curs. L'alumnat matriculat a un grup classe es dividirà en zones geogràfiques i tindran assignat un tutor-a de Facultat.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Estada al centre de pràctiques i al territori	70	2,8	1, 2, 6
Tipus: Supervisades			
Seminaris de discussió i avaluació processos dissenyats. Exposicions treballs. Debats i reflexions sobre qüestions bàsiques. Seguiment treballs grupals.	15	0,6	1, 6
Tipus: Autònomes			
Estudi territori. Anàlisi de la realitat escolar. Preparació individual i grupal de la memòria. Diari de camp. Preparació dels seminaris i de la presentació final.	65	2,6	6, 14

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura Pràcticum I ha de permetre la constatació de l'assoliment de les competències identificades en aquesta guia. Igualment, ha de tenir present el disseny global de la matèria i les seves orientacions metodològiques. L'avaluació consta d'un seguit d'indicadors que cal tenir presents:

1. Memòria Final. suposa un 40% de l'avaluació i representa una síntesi descriptiva, valorativa i analítica de les diferents activitats, cerques i observacions realitzades durant tot el Pràcticum. L'avaluació de la memòria final contempla una part d'avaluació individual que serà realitzada a partir dels diaris individuals d'observació a l'aula, el diari de grup on es farà constar els aspectes d'organització, planificació i execució del treball, així com la contribució de cadascun dels membres del grup i la valoració de les dinàmiques de treball. La nota de la memòria final serà individual. La data límit de lliurament de la memòria final serà el 28 de maig, s'entregarà pel Moodle i el feed-back del tutor/a també es realitzarà per aquesta aula virtual.

2. Tutories, seminaris i exposicions de treballs. Les tutories i seminaris representen un pes del 15% de l'avaluació, i les exposicions un 20%. Suposen la supervisió i seguiment, per part del professorat de la Facultat, d'algunes activitats de tipus pràctic i metodològic, l'assistència i participació en les reunions plenàries per tal de comunicar, valorar i analitzar la informació recollida a les diferents escoles i els seus entorns i la exposició del treball a l'aula. (18 de maig). Les notes de participació en tutories, seminaris i les notes de les exposicions seràn individuals.

3. Informe de l'escola, implica un 25% de l'avaluació i ha de ser emès pel mestre o per la mestra responsable de les pràctiques a l'escola i els/les tutors/es d'aula.

Per aprovar aquesta assignatura cal que l'estudiant tingui una puntuació mínima de cinc en cadascuna de les evidències avaluades (memòria final, tutories, seminaris, exposicions i informe de l'escola) i haver mostrar una actitud compatible amb la professió docent com ara: compromís i responsabilitat amb el treball grupal, respecte, participació, escolta activa, cooperació, empatia, amabilitat, puntualitat, no jutjar, argumentar, etc.

En el cas que se suspengui un bloc d'evidències i la mitjana amb la resta de blocs fos superior a 5, per defecte la qualificació final de les pràctiques serà de 4.

En qualsevol moment de l'estada a l'escola, l'escola pot elaborar un informe justificat on s'evidenciï que l'alumne no pot continuar fent les pràctiques. Si això passa, aquest alumne suspensarà automàticament el pràcticum (la nota numèrica que els hi quedarà serà un 3).

Totes les tasques d'avaluació dutes a terme durant el curs s'hauran de presentar en el termini indicat pel professorat en el programa.

Les notes de la memòria final estaran disponibles en els vint dies hàbils posteriors a la seva presentació.

L'assistència als seminaris és obligatòria. Altrament es considerarà com a "No avaluable". Els justificants només serveixen per explicar l'absència, en cap cas són un eximent de la presencialitat.

La metodologia docent i l'avaluació proposades poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte, doncs, la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de demostrar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser retornada (no avaluada) o suspesa si el professor considera que no compleix aquests requisits.

Recordem que, en el cas de la llengua catalana, a 1r i 2n curs es demana que l'estudiant tingui una competència lingüística equivalent al Nivell 1 per a Mestres d'Educació Infantil i Primària; i que a partir del 3r curs del Grau l'estudiant haurà d'haver mostrat una competència equivalent al Nivell 2 per a Mestres d'Educació Infantil i Primària (més informació sobre aquests nivells a <http://www.uab.cat/web/els-estudis/-competencia-linguistica-1345698914384.html>)

La copia o plagiat, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un delicte que pot representar suspendre l'assignatura.

Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduïx tot o una part del treball d'un/a altre/a company/a.

Es considerarà que un treball o activitat està "plagiat" quan es presenta com a propi una part d'un text d'un autor sense citar les fonts, independentment que les fonts originàries siguin en paper o en format digital. (més informació sobre plagiat a http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_0_1.html).

En cap cas es podrà recuperar aquesta assignatura si es dona un informe negatiu de les pràctiques per part de l'escola i/o en el cas que l'alumne-a mostri una actitud incompatible amb la professió docent.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exposició del treball	20% (individual)	0	0	3, 5, 6, 8, 14
Informe de l'escola	25% (12,5% individual i 12,5% grupal)	0	0	3, 5, 7, 8, 14
Memoria Final	40% (30% grup i 10% individual)	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Tutories i Seminaris	15% (individual)	0	0	4, 6, 8

Bibliografia

Bibliografia bàsica

Alegre, M. A. (Coord). (2010). *Les famílies davant l'elecció escolar. Dilemes i desigualtats en la tria de centre a la ciutat de Barcelona*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill, Col. Polítiques, 72.

Anyon, J. (1999). Clase Social y conocimiento escolar. Dins: Fernández, M. (comp.) *Sociología de la educación. Textos fundamentales* (pp. 615-627). Barcelona: Ariel

Armengol, C., Pallarès, R.M., Feixas, M. (2003). *Seguint el fil de l'organització*. Bellaterra: Servei de Publicacions, Universitat Autònoma de Barcelona

OECD (2010): La naturalesa de l'aprenentatge: Utilitzant la recerca per inspirar la pràctica.. Traducció en català disponible en:
https://serveiseducatiu.xtec.cat/vallesoccidental5/wp-content/uploads/usu1111/2019/03/The_Nature_of_Learning.pdf

Bibliografia complementaria

Antunez, S. (1993). *Claves para la organización de centros escolares*. Barcelona: Horsori.

Antunez, S., Gairín, J. (1996). *Fundamentos y prácticas de la organización escolar*. Barcelona: Grao.

Bazarra, L. (2014). *Ser profesor y dirigir profesores en tiempos de cambio*. Madrid: Narcea.

Benito, R., Gonzalez, I. (2009). *Processos de segregació escolar a Catalunya*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill. Col. Polítiques 59.

Bisquerra, R. (2017). Educació emocional: de la recerca a la pràctica fonamentada. *Revista Catalana de Pedagogia*, 13 (2018), p. 145-171. DOI: 10.2436/20.3007.01.102. ISSN (edició electrònica): 2013-9594.
<http://revistes.iec.cat/index.php/RCP/index>

Blejmar, B. (2018). *Gestionar es hacer que las cosas sucedan*. Buenos Aires: Noveduc.

Bonal, X. (2012). *Municipis contra la segregació escolar. Sis experiències de política educativa local*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill. Col. Polítiques 78.

Cantón, I., Pino, M. (coords). (2014). *Organización de centros educativos en la sociedad del conocimiento*. Madrid: Alianza Editorial.

Collet, J., Tort, A. (2017). *Escoles, famílies i comunitat*. Barcelona: Octaedro.

Coronel, J.M., López, J., Sánchez, M. (1994). *Para comprender las organizaciones escolares*. Sevilla: Repiso.

Dronkers, J. (2008). *L'Educació com a pilar de la desigualtat. La política educativa europea: limitacions i possibilitats*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.

Fernández, F. (Coord) (2003). *Sociología de la Educación*. Madrid: Pearson.

Ferrer-Esteban, G. (2019). *Mesures i suports d'atenció a les necessitats educatives i diversificació curricular: què funciona per millorar els aprenentatges i reduir l'abandonament?* Fundació Jaume Bofill. Què funciona en educació, núm 15. Recuperat de
https://www.fbofill.cat/sites/default/files/Que_funciona_15_diversificaciocurricular251119.pdf

Fundació Jaume Bofill. (2019). *LECXIT: Lectura per a l'èxit educatiu*. Recuperat de <https://www.fbofill.cat/lecxit>

Gairín, J., Darder, P. (Coord.) (1996). *Organización de centros educativos. Aspectos básicos*. Barcelona: Práxis.

Garcia, M. (2003). El sistema de enseñanza como construcción histórica y social. Dins Fernández, F. (Coord). *Sociología de la educación* (pp. 87-114). Madrid: Pearson.

Garcia, M. (2013). *Absentismo y abandono escolar*. Madrid: Síntesis.

Gratacós, P., Ugidos, P. (2011). *Diversitat cultural i exclusió social. Dinàmiques educatives, relacions interpersonals i actituds del professorat*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.

Lafuente M. Millora l'aprenentatge de l'alumnat mitjançant el treball per projectes? Fundació Jaume Bofill. Què funciona en educació, núm 16. Recuperat de:
https://www.fbofill.cat/sites/default/files/Que_funciona_16_aprenentatge.pdf

Lorenzo, M. (2011). *Organización de centros educativos. Modelos emergentes*. Madrid: La Muralla.

OECD (2017): The OECD Handbook for Innovative Learning Environments. Traducció en català disponible en: <https://drive.google.com/file/d/1r4mZPBDHPbBNbhLM6nrXTYzgM4JtYlub/view>

Rist, R. (1991). Sobre la comprensión del proceso de escolarización: aportaciones de la teoría del etiquetado. Dins: Fernández, M. (comp.) *Sociología de la educación. Textos fundamentales*. (pp.615-627). Barcelona: Ariel.

Santos, M. (2000). *La escuela que aprende*. Madrid: Morata.

Solís G., P, González B., i V (2017) El efecto Pigmalión en la práctica docente. *Publicaciones Didacticas*. N° 83. Recuperat de: http://www.sedcaldas.gov.co/alianza/images/Archivos_pesados/2018/el%20efecto%20pigmalion%20en%20la%20practica%20docente.pdf

Taberner, J. (1999). *Sociología y Educación*. Barcelona: Tecnos.

Tarabini, A. (2012). Sociologia del curriculum i la praxi educativa. Dins Rotger. J.M. (coord.) *Sociologia de l'educació per a professorat d'educació secundària* (pp. 289-315) Barcelona: El Roure.

UNESCOCAT. Educació 2030. Declaració d'Incheon i marc d'acció per a la implementació de l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 4. Centre UNESCO de Catalunya, 2018.

Disponible a:

<http://unescocat.org/2019/02/28/declaracio-dincheon-i-marc-daccio-per-a-la-implementacio-de-lobjectiu-de-desei>

Websites

Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu de Catalunya. Generalitat de Catalunya. <http://csda.gencat.cat/ca/>

Departament d'Educació. Generalitat de Catalunya. <http://www20.gencat.cat/portal/site/ensenyament>

Fundació Jaume Bofill. <https://www.fbofill.cat/>

Instituto Nacional de Evaluación Educativa. Ministerio de Educación y Formación Profesional. <http://www.educacionyfp.gob.es/inee/portada.html>

Ministerio de Educación y Formación Profesional. <https://www.educacionyfp.gob.es/portada.html>

OCDE. <http://www.oecd.org/education/>

Programari

No es requereix.